

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4ObdoK/2/2025
Identifikačné číslo spisu:	8122208931
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8122208931.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivici Čelkovej, v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, zastúpeného advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853186, proti žalovanému T. L., narodený XX. Y. XXXX, bytom A. XXX/XX, XXX XX L. L., zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Gelenekym, so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer, konajúc o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Cob/81/2024-314 zo dňa 30. januára 2025, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

Konanie na súde prvej inštancie

1. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej tiež „prvoinštančný súd“), rozsudkom č. k. 5Odi/6/2022-305 zo dňa 27. februára 2024, prvým výrokom zrušil oddĺženie žalovaného, o ktorom bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 13. decembra 2019 vo veci vedenej pod sp. zn. 5OdK/863/2019 pre nepoctivý zámer. Druhým výrokom priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil poukázaním na ustanovenia § 3 ods. 2 veta tretia, § 166f ods. 1, 2, 4 a 5, § 166g ods. 1, ods. 2 písm. a), c), e), g) a h), ods. 3, 4, 5 a 6, § 167 ods. 2 písm. c) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoKR“), § 306 ods. 1 zákona č. 513/1991 Z. z.

Obchodný zákonník (ďalej tiež len „ObchZ“), čl. 8 Základných princípov zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 149, § 150 ods. 1, 2, § 151 ods. 1, 2, § 191 ods. 1, § 192 a § 215 ods. 1 CSP. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku vyplýva, že dňa 20. augusta 2009 právny predchodca žalobcu - spoločnosť Sberbank Slovensko, a.s, IČO: 17 321 123 (do 14. februára 2013 podnikajúca pod obchodným menom VOLKSBANK Slovensko, a.s.) uzatvoril so spoločnosťou ST OMEGA s.r.o (ďalej tiež „úverový dlžník“), IČO: 31 702 791 zmluvu o úvere, na základe ktorej jej poskytol kontokorentný úver vo výške 1.300.000,-- eur. Pohľadávka z úveru bola podľa § 303 ObchZ zabezpečená ručením žalovaného a X. M. ako spoločníkmi a konateľmi úverového dlžníka. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 22. júla 2013 sp. zn. 1R/6/2013 bola povolená reštrukturalizácia úverového dlžníka, kde si žalobca prihlásil pohľadávku vo výške 2.004.069,06 eura. Úverový dlžník podľa schváleného reštrukturalizačného plánu žalobcovi neplnil, v dôsledku čoho sa reštrukturalizačný plán stal v zmysle § 159 ZoKR voči žalobcovi vo vzťahu k dotknutej pohľadávke neúčinný. Dňa 8. januára 2016 bolo reštrukturalizačné konanie zastavené a na majetok úverového dlžníka bol vyhlásený konkurz, kde si žalobca prihlásil pohľadávku v celkovej výške 2.357.775,66 eura, ktorá nebola popretá. Žalobca v žalobe poukázal na to, že žalovaný a X. M., evidentne motivovaní hroziacim postihom zo strany Sberbank Slovensko, a.s., vymožením pohľadávky v exekučnom konaní a neúspešným pokusom o reštrukturalizáciu spoločnosti ST OMEGA s.r.o, začali prevádzať svoj majetok na blízke osoby. Sberbank Slovensko, a.s. podala odporovaciu žalobu, ktorej Okresný súd Stará Ľubovňa vyhovel rozsudkom zo dňa 2. mája 2017, č. k. 2C/253/2014-308, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 12. decembra 2017, sp. zn. 1Co/28/2017. V zmysle týchto rozsudkov sa stala darovacia zmluva, uzatvorená dňa 19. decembra 2012, ktorou žalovaný previedol na svoje dcéry PaedDr. U. H. a Ing. V. E. nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území L. Ľ., zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom L. Ľ., a to pozemok: zastavané plochy a nádvoria parc. reg. „C“ č. XXXX o výmere 603 m², stavba: rodinný dom súp. č. XXX, postavený na parc. reg. „C“ č. XXXX, voči žalobcovi neúčinná. Žalovaný darovacou zmluvou previedol na svoju dcéru Ing. V. E. aj spoluvlastnícky podiel na ďalších nehnuteľnostiach; žalobca aj v tomto prípade podal odporovaciu žalobu, ktorej Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom č. k. 5C/163/2014-411 z 24. septembra 2020 vyhovel, no v odvolacom konaní bola žaloba zamietnutá rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co/5/2021 z 27. januára 2022, avšak výlučne pre údajnú neexistenciu vymáhateľnej pohľadávky žalobcu a v celom konaní nebol spochybnený ukracujúci úmysel a nepoctivý zámer žalovaného a jeho dcéry pri uzatváraní darovacej zmluvy.

3. Po tom, čo bolo voči dlžníkovi zastavené reštrukturalizačné konanie a na jeho majetok bol vyhlásený konkurz, si Sberbank Slovensko, a.s. uplatnila voči ručiteľom T. L. a X. M. splatnú pohľadávku v časti 30.000,-- eur prostredníctvom upomínacieho súdu. Okresný súd Banská Bystrica rozhodol platobným rozkazom dňa 5. júna 2017 sp. zn. 3Up/62/2017 tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel. Proti platobnému rozkazu podali žalovaní odpor, na základe čoho bol platobný rozkaz zrušený a vec bola postúpená Okresnému súdu Stará Ľubovňa. Dňa 1. augusta 2017 bola Sberbank Slovensko, a.s. vymazaná z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I a nástupníckou spoločnosťou sa stala Prima banka Slovensko, a.s. Okresný súd Stará Ľubovňa rozhodol o žalobe rozsudkom z 5. novembra 2019, č. k. 6Csp/205/2017-206 tak, že zaviazal žalovaného a X. M. zaplatiť žalobcovi 30.000,- eur; označený rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 20CoCsp/2/2020-235 z 26. novembra 2020. Na základe návrhu žalovaného bol uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 5OdK/863/2019 zo dňa 13. decembra 2019 vyhlásený konkurz na majetok žalovaného. Žalovaný bol týmto uznesením zbavený všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia. Žalobca si do konkurzu prihlásil pohľadávku 1.758.654,51 eura, ktorá bola správcom zistená a nebola nikým popretá. Približne v rovnakom čase ako žalovaný, podala návrh na vyhlásenie konkurzu aj X. M. a bola oddĺžená uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 4OdK/25/2019 z 25. novembra 2019.

4. Súd prvej inštancie v konaní skúmal splnenie procesných podmienok, či žalobca má oprávnenie na podanie návrhu na zrušenie oddĺženia na základe ustanovenia § 166f ods. 1 ZoKR. Pri posudzovaní skutočností, či je žalobca veriteľom, ktorý bol dotknutý oddĺžením, a teda či je aktívne legitimovaným na podanie žaloby na zrušenie oddĺženia, súd skúmal, či žalobcovi svedčí stav vyplývajúci z hmotného

práva v konkurznom konaní, teda či je veriteľom, ktorého pohľadávka bola v konkurze riadne prihlásená a správcom zistená. Súd poukazom na § 32 ods. 4 ZoKR uviedol, že uplynutím lehoty na popieranie pohľadávok sa všetky prihlásené pohľadávky v rozsahu, v akom neboli správcom popreté (bez ohľadu na skutočnosti, ktoré vyšli najavo dodatočne), považujú v konkurze zo zákona za zistené, teda nesporné a nie je ich možné úspešne spochybniť ani v prípadnom konaní na všeobecnom súde. Správca konkurznej podstaty v danom prípade potvrdil postavenie žalobcu ako veriteľa v konkurznom konaní v zistenom rozsahu a teda veriteľa, ktorý je oddĺžením dotknutý, čo nemôžu zmeniť ani námietky žalovaného produkované v rámci jeho procesnej obrany. Na základe uvedeného súd prvej inštancie konštatoval aktívnu legitimáciu žalobcu v konaní o zrušenie oddĺženia.

5. Súd prvej inštancie ďalej skúmal, či v danom prípade boli naplnené znaky konania dlžníka s nepoctivým zámerom posúdením okolností, z ktorých vznikla platobná neschopnosť dlžníka. Konštatoval, že žalovanému záväzok vznikol ako ručiteľský tým, že v čase jeho vzniku žalovaný pracoval vo vedúcej funkcii ako konateľ spoločnosti ST OMEGA s.r.o. Z okolností, že žalovaný bol konateľom dokonca dvoch obchodných spoločností, súd usúdil, že žalovaný mal pravdepodobne príjem alebo majetok, z ktorého bolo možné záväzok aspoň čiastočne vyporiadavať.

6. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku následne vyplýva, že žalobca nepoctivý zámer žalovaného pri oddĺžení vyvodzoval z toho, že keď mu hrozil postih majetku pri vymáhaní pohľadávky, previedol darovacími zmluvami nehnuteľnosti na blízke osoby a po celý čas hľadal zámienku na to, aby sa vyhol plneniu svojich povinností prameniacych z ručiteľského záväzku. Žalovaný sa bránil tvrdením, že v roku 2012, kedy nehnuteľnosti daroval, nemohol tušiť, že bude prijatá právna úprava umožňujúca mu v roku 2019 oddlžiť sa, navyše spoločnosť ST OMEGA s.r.o., ktorá bola v tom čase hlavným dlžníkom, bola v dobrej finančnej kondícii. Vo vzťahu k obdobiu, ktoré sa má posudzovať na dopad správania sa dlžníka, súd prvej inštancie poukázal na názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“, „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 4Obdo/35/2022 zo dňa 14. júna 2023, v nadväznosti na ktorý konštatoval, že obdobie posudzovania správania dlžníka spätne pred podaním návrhu na oddĺženie nie je ohraničené žiadnou zákonnou lehotou.

7. Súd prvej inštancie neuveril tvrdeniu žalovaného, že jeho pohnútky pre darovanie nehnuteľností boli založené len na tom, že chcel zainteresovať dcéry do starostlivosti o nehnuteľnosti; poukázal na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2C/253/2014 z 2. mája 2017, potvrdené odvolacím súdom, ktorým označený okresný súd určil, že darovacia zmluva je neúčinná. Uviedol ďalej, že žalovaný mal dôvod na podanie návrhu na oddĺženie pre existenciu pohľadávky žalobcu, čo indikuje účelovosť jeho konania s cieľom zbaviť sa vymáhateľnosti záväzku, keďže sa mu to nepodarilo v riadnych súdnych konaniach. Žalovaným tvrdené poskytnutie finančných prostriedkov dcérou PaedDr. U. H. na úhradu exekúcie po vyhlásení konkurzu na žalovaného (ktorú skutočnosť potvrdila vo svojej svedeckej výpovedi samotná dcéra), považoval prvoinštančný súd za pochopiteľnú okolnosť vzhľadom na to, že ide o nehnuteľnosť, v ktorej žije dcéra žalovaného s rodinou ako aj samotný žalovaný s manželkou. Za nepochybné súd mal, že aj tým, že žalovanému poskytla jeho dcéra finančné prostriedky, deklaroval snahu zrejme zvrátiť aj konanie o zrušenie oddĺženia.

8. Nepoctivý zámer žalovaného prvoinštančný súd vyvodzoval z toho, že v čase podania návrhu žalovaný musel vedieť o úspešnosti žalobcu v konaní o odporovateľnosti právneho úkonu vedeného na Okresnom súde Stará Ľubovňa, pričom následne zvolil cestu využiť inštitút osobného oddĺženia, a teda, že žalovaný účelovo podal návrh na oddĺženie, aby sa zbavil dlhu voči žalobcovi, pričom skreslil opis svojich životných skúseností z podnikateľského prostredia spoločností, v ktorých bol spoločníkom a konateľom.

9. Súd prvej inštancie uviedol, že výpočet dôvodov nepoctivého zámeru v § 166g ods. 2 ZoKR je len demonštratívny a na základe individuálnych okolností každého prípadu je ponechané na úvahe súdu ďalšie právne a skutkové vymedzenie. Súd mal za to, že konanie žalovaného jednoznačne napĺňa pojem nepoctivého zámeru podľa ZoKR, primerane poukazujúc na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“ alebo „ústavný súd“) sp. zn. III. ÚS 570/2016 z 10. januára 2017.

10. Zhrnúc vyššie uvedené súd prvej inštancie žalobe žalobcu vyhovel z dôvodu, že žalobca preukázal aktívnu legitímáciu na podanie žaloby tým, že je veriteľom nepopretej pohľadávky v konkurze, ktorá sa zo zákona považuje za zistenú, zároveň žalobca preukázal nepoctivý zámer žalovaného pri oddĺžení. Žalovaný naopak nepreukázal poctivý zámer; v otázke posudzovania poctivého zámeru žalovaného prvoinštančný súd posudzoval, či žalovaný uskutočnil odporovateľné právne úkony a zároveň, či mal úprimnú snahu svoj záväzok riešiť.

11. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 CSP a aplikujúc ustanovenie § 255 CSP priznal ich náhradu žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech.

Konanie na odvolacom súde

12. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal včas odvolanie žalovaný z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2Cob/81/2024-314 z 30. januára 2025, ktorým napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. Stotožňujúc sa so závermi súdu prvej inštancie spočívajúcimi v preukázaní aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na podanie žaloby a nepoctivého zámeru žalovaného pri oddĺžení, odvolací súd na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia k odvolaniu žalovaného a k podstatným tvrdeniam strán sporu, uviedol svoju nasledovnú argumentáciu:

14. Za nesprávny vyhodnotil názor prezentovaný žalovaným, že správanie žalovaného za účelom skúmania, či z jeho strany došlo k nepoctivému zámeru podľa § 166g ods. 2 ZoKR, možno skúmať až od nadobudnutia účinnosti zákona č. 377/2016 Z. z., ktorým sa mení ZoKR (od 1. januára 2017). Aplikujúc logický výklad na namietané ustanovenia ZoKR upravujúce nepoctivý zámer, ako i účel zákona, odvolací súd zdôraznil, že pri posudzovaní nepoctivého zámeru musí súd vychádzať i z okolností, ktoré nastali ešte pred zavedením tohto inštitútu. Uviedol, že ide o ex post kontrolu poctivého zámeru dlžníka, ktorú môže voči dlžníkovi iniciovať v zásade každý veriteľ dotknutý oddĺžením. Ak sa do oddĺženia žalovaný dostal na základe rozhodnutia vydaného súdom v konaní o oddĺžení začatom po 1. marci 2017 podľa ustanovení zákona č. 377/2016 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon o konkurze a reštrukturalizácii, je potrebné na zrušenie tohto oddĺženia v konaní podľa § 166f ZoKR aplikovať aj ustanovenie § 166g ZoKR, zavedené touto novelou, a to s poukazom na prechodné a záverečné ustanovenie v § 206f ZoKR, pričom posudzovanie správania sa dlžníka definovaného v § 166g ods. 2 písm. e), g), h) ZoKR v konaní o zrušení oddĺženia podľa § 166f ZoKR nie je pred podaním návrhu na oddĺženie spätne do minulosti časovo ohraničené, teda môže sa posudzovať aj správanie dlžníka v čase pred účinnosťou tejto novely.

15. Podľa odvolacieho súdu možno skúmať spätne celé obdobie správania sa dlžníka pred podaním návrhu na oddĺžovacie konanie bez obmedzenia a po jeho podaní za predpokladu, že konkrétne správanie dlžníka v tomto období veriteľ namieta a preukazuje. Toto správanie je nutné posúdiť vo všetkých súvislostiach s dopadom na záver, z ktorého možno vyvodiť, že nemal úprimnú snahu riešiť svoj dlh/dlhy voči dotknutému veriteľovi v medziach svojich schopností a možností (napr. mal snahu poškodiť svojho veriteľa alebo zvýhodniť iného veriteľa). Odvolací súd konštatoval, že počas celého obdobia do podania návrhu na oddĺženie nevyvinul žiadnu úprimnú snahu uspokojiť svoj dlh a nevyvinul ju ani počas konania o oddĺžení. Ani podľa odvolacieho súdu za takúto snahu nemožno považovať čiastočné plnenie pre žalobcu ako veriteľa až po podaní návrhu na oddĺženie, ktoré bolo realizované až hrozbou straty vlastníckeho práva v dôsledku vedenej exekúcie, tak ako to správne uviedol súd prvej inštancie. Konštatujúc uvedené, odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením nepoctivého zámeru žalovaného zo strany súdu prvej inštancie, a to tak pred podaním návrhu na oddĺžovacie konanie, ako aj po jeho podaní.

16. Poukázaním na žalobcom predložené rozhodnutia všeobecných súdov odvolací súd uviedol, že žalovaný realizoval bezodplatný prevod majetku na blízke osoby, ktorý bol následne vyhodnotený ako

ukracujúci právny úkon, ktorého jednou z podmienok je aj to, že majetok dlžníka nepostačuje na uspokojenie pohľadávky veriteľa, ktorý podal žalobu o odporovateľnosť právneho úkonu.

17. Vo vzťahu k posudzovaniu správania ako nepoctivého podľa § 166g ods. 2 písm. h) ZoKR odvolací súd zdôraznil, že ak dlžník ako fyzická osoba prevedie bezodplatne svoj majetok významný pre možné uspokojenie veriteľa na blízku osobu (dcéru), možno toto správanie pričítať dlžníkovi ako správanie s nepoctivým zámerom, keďže takýmto úkonom dochádza k poškodeniu veriteľa v možnosti uspokojenia jeho pohľadávky. Uviedol ďalej, že konanie dlžníka, ktorý je zároveň štatutárny orgán úverového dlžníka, napĺňa kritériá v § 166g ods. 3 ZoKR, ktoré vykazujú známky premysleného a účelového konania v snahe oddialiť uhradenie pohľadávky veriteľa; takéto správanie sa dlžníka nepredstavuje správanie s poctivým zámerom, naopak, ide o správanie sa s nepoctivým zámerom so snahou poškodiť svojho veriteľa. V posudzovanom prípade, ak dlžník neuhrádza dlh veriteľa ani len čiastočne, hoci je v situácii, že by tento dlh veriteľovi uhradiť mohol, čo i len čiastočne alebo si privodil úmyselne ekonomický a majetkový stav, v ktorom dlh tohto veriteľa uhradiť nemôže, teda na jeho strane nie sú dané objektívne a vážne dôvody na neuhradenie dlhu konkrétnemu veriteľovi, takéto správanie sa posudzuje ako nepoctivé podľa § 166g ods. 2 písm. h) ZKR v snahe poškodiť veriteľa.

18. Za irelevantné považoval odvolací súd preukazovanie poctivého zámeru žalovaného odkazom na jeho spoluprácu so správcom, keďže uvedené predstavuje jednu z naplnenia formálnych podmienok pre vyhlásenie konkurzu. Tým, že žalovaný poskytol správcovi a veriteľom potrebnú súčinnosť, si len splnil svoju povinnosť podľa § 167 ods. 2 ZoKR, čo samo osebe poctivý zámer pri podaní návrhu na oddĺženie nepreukazuje.

19. Za nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj obranu žalovaného spočívajúcu v tvrdení, že v jednom z konaní o odporovateľnosť právneho úkonu bola žaloba žalobcu zamietnutá. Odvolací súd poukazom na odôvodnenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co/5/2021 uviedol, že žaloba žalobcu bola zamietnutá iba z dôvodu, že súd vyložil ako „vymáhateľnú pohľadávku“ veriteľa takú, ktorá bola priznaná vykonateľným rozhodnutím, čo nezodpovedá ustálenej judikatúre najvyšších súdnych autorít, podľa ktorej vymáhateľná pohľadávka v zmysle § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka je pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať v základnom súdnom konaní a nie až vykonateľná pohľadávka (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/1/2022 zo 17. mája 2022).

20. Za nepresvedčivé sa odvolaciemu súdu javilo aj poukázanie žalovaného na dobrú finančnú kondíciu úverového dlžníka; vo vzťahu k tomuto tvrdeniu odvolací súd uviedol, že žalovaný ako štatutárny orgán spoločnosti podal návrh na reštrukturalizáciu úverového dlžníka, ten však schválený reštrukturalizačný plán neplnil a napokon skončil v konkurze, čo preukazuje stav úpadku úverového dlžníka, ktorý nebol schopný splácať pohľadávky veriteľov, vrátane žalobcu.

21. Odvolací súd sa ďalej stotožnil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý prihliadal na žalovaného prísnejšie cez ustanovenie § 166g ods. 3 ZoKR, keďže samotná skutočnosť, že žalovaný bol v čase podania návrhu na oddĺženie blízko dôchodkového veku, nemá pri posudzovaní nepoctivosti zámeru žalovaného najpodstatnejší význam a konanie žalovaného je nevyhnutné posudzovať ako celok.

22. Naopak, odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného o nepreskúmateľnosti prvoinštančného rozsudku; uviedol, že tento obsahuje zásadné vysvetlenie podstatných dôvodov pre jeho rozhodnutie. Uviedol ďalej, že súd nie je striktnie viazaný predbežným právnym posúdením veci, keďže opak by viedol k absurdným dôsledkom, k deformovaniu rozhodovacieho procesu a k negovaniu dokazovania v súdnom spise. Za irelevantný odvolací súd vyhodnotil poukaz žalovaného na súdne rozhodnutie v spore vedenom pod sp. zn. 2Odi/5/2022 o zrušenie oddĺženia X. M., v ktorom konaní bola žaloba žalobcu zamietnutá, a to jednak z dôvodu, že v spore nejde o totožný subjekt so subjektom žalovaného, v predmetnom spore sa posudzoval poctivý zámer X. M. na základe tam ustálených skutkových tvrdení a nie na základe skutkového stavu vyplývajúceho z tohto sporu; v neposlednom rade odvolací súd poukázal na to, že označený spor nie je ani právoplatne skončený, nakoľko bude podrobený odvolaciemu prieskumu.

23. Napokon k námietke žalovaného o nevykonaní dokazovania pripojením konkurzného spisu úverového dlžníka sp. zn. 2R/1/2015, opäť sa stotožňujúc s postupom súdu prvej inštancie, ktorý navrhnutý dôkaz nevykonával s poukazom na hospodárnosť konania (§ 153 CSP), aj odvolací súd uviedol, že žalovanému nič nebránilo, aby takýto návrh na dokazovanie uplatnil už skôr. Stotožnil sa aj s tvrdením žalobcu o tom, že žalovaný ako štatutárny orgán úverového dlžníka mal k obsahu tohto spisu prístup, a teda nič mu nebránilo včas v konaní predložiť podľa neho rozhodné listinné dôkazy, ktoré napokon ani bližšie nešpecifikoval; zdôraznil, že nepostačuje len odkaz na celý súdny spis, ale je potrebné označiť konkrétny dôkaz, ktorý sa navrhuje vykonať. Odvolací súd takéto dokazovanie považoval za neúčelné a nadbytočné, keďže konkurzné konanie na úverového dlžníka stále prebieha, a teda sa nedá ustáliť, v akej výške bude speňažená konkurzná podstata úpadcu a v akom rozsahu dôjde k uspokojeniu prihlásených konkurzných veriteľov, vrátane žalobcu. Z uvedeného dôvodu tvrdenia žalovaného nedisponujú vypovedacou hodnotou, preto ani odvolací súd nevyhovel návrhu žalovaného na vykonanie takéhoto dokazovania v odvolacom konaní. Záverom odvolací súd pripomenul, že možnosť žalovaného zbaviť sa časti svojich starých dlhov tak, ako ich ponúka oddĺženie, má poskytnúť šancu začať znovu a bez dlhov len poctivému dlžníkovi.

24. Zhrnúc vyššie uvedené odvolací súd konštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku, keďže skutočnosti uvedené v odvolaní neboli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a ich plnú náhradu priznal úspešnému žalobcovi.

Dovolanie žalovaného

25. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) CSP. V odôvodnení dovolania žalovaný uviedol, že sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu uvedeným v bode 40. napadnutého rozhodnutia, v ktorom odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie presvedčivo a logicky odpovedal na každý relevantný argument vznesený v spore, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie spĺňa kritériá vyžadované vyššími súdnymi autoritami pre zrozumiteľnosť a presvedčivosť súdneho rozhodnutia a že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a vyvodil správne právne závery. Svoj nesúhlas odôvodnil argumentáciou, že odvolací súd v bodoch 41. až 48. uviedol len citáciu ustanovení zákona č. 7/2005 Z. z. a v bode 49. konštatoval, že žalovaný uskutočnil pred oddĺžením odporovateľné právne úkony, čo bolo právoplatne určené v konaní Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/253/2014, a teda z jeho správania pred podaním návrhu na oddĺženie možno usudzovať, že mal snahu poškodiť žalobcu ako svojho veriteľa. Tiež konštatoval, že žalovaný nepreukázal, že mal úprimnú snahu svoj záväzok riešiť, keďže čiastočné plnenie pre žalobcu ako veriteľa bolo realizované až hrozbou straty vlastníckeho práva v dôsledku vedenej exekúcie.

26. Žalovaný ďalej argumentoval, že odvolací súd nerozlišoval časové obdobia, keď v čase prevodu nehnuteľností v decembri 2012, bola spoločnosť ST OMEGA v dobrej finančnej kondícii, a teda tu nebola žiadna zákonná prekážka na uskutočnenie prevodu nehnuteľností zo žalovaného na manželku a dcéry. Uvedené vyplýva aj z konkurzného spisu sp. zn. 2R/1/2015. Nesúhlasí preto s tvrdením odvolacieho súdu uvedeného v bode 57. napadnutého rozhodnutia, kde uviedol, že poukaz žalovaného na dobrú finančnú kondíciu úverového dlžníka znie nepresvedčivo. Namietol, že odvolací súd nerozlišoval jednotlivé časové obdobia existencie menovanej spoločnosti a s tým spojenú jej finančnú situáciu. Je pravdou, že uvedená spoločnosť bola v reštrukturalizačnom konaní a keďže sa jej nepodarilo plniť schválený a potvrdený reštrukturalizačný plán, bol na jej majetok následne vyhlásený konkurz; žalovaný však zdôraznil, že prevod nehnuteľností bol vykonaný ešte v čase pred podaním návrhu na reštrukturalizáciu, keď bola spoločnosť v dobrej kondícii.

27. Odvolaciemu súdu žalovaný ďalej vytkol, že z jeho rozhodnutia nevyplýva, ako dospel k záveru, že žalovaný nepreukázal, že mal úprimnú snahu svoj záväzok riešiť, keďže čiastočné plnenie pre žalobcu

ako veriteľ a bolo realizované až hrozbou straty vlastníckeho práva v dôsledku exekúcie. Uviedol, že nie je vlastníkom žiadneho majetku okrem obchodného podielu v obchodnej spoločnosti SR OMEGA s.r.o., tento riadne uviedol v zozname svojho majetku pri podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu, je starobným dôchodcom a nebolo v jeho možnostiach uhrádzať dobrovoľne svoj záväzok voči žalobcovi, voči ktorému bol v konkurze neuspokojenom rozsahu oddĺžený. Argumentoval, že exekúciu uhradila jeho dcéra ako vlastníčka nehnuteľnosti. Nesúhlasí teda so záverom súdu prvej inštancie, ani odvolacieho súdu, že predmetnú exekúciu uhradil, keďže dostatočne preukázal pôvod peňažných prostriedkov v hotovosti, ktoré boli uhradené súdnemu exekútorovi. Považuje preto napadnuté rozhodnutie v tejto časti za nedostatočné, a teda nepreskúmateľné.

28. Žalovaný vyslovil názor, že žaloba o zrušenie konkurzu pre nepoctivý zámer by bola dôvodná v prípade, ak by ako konateľ spoločnosti ST OMEGA s.r.o. v konkurze prevádzal, resp. sa snažil previesť majetok spoločnosti a tak ukrátiť veriteľov. K uvedenému konaniu jeho osoby ako konateľa spoločnosti však nikdy nedošlo. Žalovaný tvrdí, že posledné tri roky pred vyhlásením konkurzu na majetok označenej spoločnosti nepoberal žiadnu mzdu z ani jednej zo spoločností, ktorých bol spoločníkom a konateľom, aby ich nezaťažoval svojimi finančnými nárokmi. Poukázaním na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 303/2016 z 13. decembra 2016, ktorým ústavný súd pozastavil účinky vyhláseného konkurzu na majetok spoločnosti ST OMEGA s.r.o. v období od 4. mája 2016 do 3. marca 2017, žalovaný uviedol, že sa spolu s X.N. M. snažili získať investora pre projekt oživenia spoločnosti, čo sa však napokon nepodarilo. V uvedenom období však nevykonali žiadne také opatrenia, ktoré by viedli k zníženiu majetku menovanej spoločnosti, naopak, všetky náklady na udržiavanie spoločnosti platili konatelia zo svojich finančných prostriedkov, ktoré si následne uplatnili prihláškou do konkurzu spoločnosti.

29. Žalovaný tiež namietol, že súd zamietol jeho návrh na vykonanie dôkazu pripojením spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 2R/1/2015 s poukazom na sudcovskú koncentráciu konania a na to, že konanie má byť rozhodnuté na prvom pojednávaní. Tvrdí, že pokiaľ by súd spis bol pripojil, zistil by skutočnosti, ktoré preukazujú jeho poctivý zámer; rovnako tvrdí, že vo veci bolo vykonaných viacero pojednávaní, počas ktorých súd vykonal aj neskôr navrhované dôkazy zo strany žalobcu. Keďže rovnaký záver v tomto smere zaujal aj súd odvolací, žalovaný tvrdí, že súdy znemožnili jeho osobe uskutočňovanie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

30. Žalovaný sa nestotožnil so záverom odvolacieho súdu v bode 59. jeho rozsudku, týkajúcim sa nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie, keď uviedol, že ide nanajvýš o drobné písárske chyby. Takýto názor odvolacieho súdu považuje žalovaný za rozporný s judikatúrou ESLP a najvyššieho súdu citovanou v dovolaní, týkajúcou sa potreby náležitého odôvodňovania rozhodnutí a práva na spravodlivý súdny proces.

31. Napokon sa žalovaný výrazne ohradil voči záveru odvolacieho súdu v bode 63. napadnutého rozsudku, v ktorom ho súd označil za nepoctivého dlžníka; žalovaný tvrdí, že ide o subjektívne vyjadrenie odvolacieho súdu, ktorým žalovanému určil postavenie nepoctivého dlžníka a zákon zneužívajúcej osoby, ktoré tvrdenie nekorešponduje so skutočnosťami a dôkazmi, ktoré žalovaný produkoval v konaní pred súdom prvej inštancie.

32. Vzhľadom na uvedenú dovoláciu argumentáciu považuje žalovaný napadnuté rozhodnutie a jeho odôvodnenie za arbitrárne a nepreskúmateľné, z dôvodu ktorého navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Vyjadrenie žalobcu k dovolaniu

33. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca písomným podaním na č. l. 366 - 367 spisu, v ktorom uviedol, že žalovaný v dovolacej argumentácii smeroval ku skutkovým zisteniam súdov nižších inštancií; v tejto súvislosti pripomenul, že dovolací súd je súdom právnym a nie skutkovým. Podľa žalobcu neobstojí názor žalovaného o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, pretože odvolací súd

svoje rozhodnutie riadne odôvodnil a žalovanému jasne a zrozumiteľne odpovedal na všetky relevantné námietky. Uviedol zároveň, že ani prípadné výrazné nedostatky odôvodnenia nemusia predstavovať zásah do základného práva na spravodlivý proces, ak by odstránenie tohto nedostatku nebolo spôsobilé ovplyvniť situáciu sporovej strany v jej prospech. Poukázal na názor ústavného súdu vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 131/2017, podľa ktorého v sporoch, ktoré vykazujú isté znaky špekulatívnosti či účelovosti, musí súd osobitným spôsobom pristupovať aj k otázkam prípadnej formálno-právnej nedokonalosti napadnutých rozhodnutí. Poukazom na judikáty R 59/2023 a R 60/2023 žalobca vyslovil, že dlžník zbavovaním sa majetku pred podaním návrhu na oddĺženie poškodzuje veriteľa, preto jeho konanie nesie znaky nepoctivého zámeru podľa § 166g ods. 2 písm. h) ZoKR. Žalobca navrhol dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c) CSP odmietnuť, zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Konanie na dovolacom súde

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas sporová strana, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného je potrebné odmietnuť. V nasledujúcich bodoch dovolací súd uvádza stručné odôvodnenie svojho rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP):

35. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

36. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Zo zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP, a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

37. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a) až f) predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1, 2 CSP).

38. Dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný [§ 439 CSP, okrem prípadov uvedených v písm. a) až c) citovaného ustanovenia]. Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. c) [resp. písm. f)] CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/59/2017 z 8. júna 2017).

39. V posudzovanej veci žalovaný (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému

rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

40. Kľúčovým pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle citovaného ustanovenia je predovšetkým pojem „porušenie práva na spravodlivý proces“ so všetkými jeho obsahovými atribútmi a garanciami v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu. Pod ním treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci najmä v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP v zmysle aktuálnej judikatúry ústavného súdu možno rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednávania veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúcu strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, mariacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť (nielen uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky a tvrdenia strán zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom, viď napr. II. ÚS 419/2021), nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37. až 41.).

41. Dôvodiac prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, dovolateľ odvolaciemu súdu vytkol nedostatočné odôvodnenie jeho rozhodnutia namietajúc, že neposudzoval jednotlivé časové obdobia existencie spoločnosti ST OMEGA s.r.o. a s tým spojenú finančnú situáciu spoločnosti, nezohľadniac tú okolnosť, že prevod nehnuteľností bol vykonaný ešte v čase pred podaním návrhu na reštrukturalizáciu, keď bola spoločnosť v dobrej kondícii. Namietol ďalej nesprávnosť tvrdenia odvolacieho súdu o tom, že by mal žalovaný úprimnú snahu svoj záväzok riešiť, keďže čiastočné plnenie pre žalobcu ako veriteľa bolo realizované až hrozbou straty vlastníckeho práva v dôsledku vedenej exekúcie. Zároveň namietal aj nevykonanie navrhnutého dôkazu súdom prvej inštancie, a to pripojením spisu 2R/1/2015 do konania. Napokon namietol spôsob vysporiadania sa odvolacieho súdu s jeho odvolacou námietkou týkajúcou sa nepreskúmateľnosti prvoinštančného rozsudku argumentujúc, že ide len o drobné písárske chyby. Takéto odôvodnenie odvolacieho súdu považuje za rozporné s ustálenou judikatúrou ESLP i najvyššieho súdu.

42. Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 CSP, pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní podľa § 378 ods. 1 CSP. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a stylistické hľadiská. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia neznamena právo na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale ide o právo na uvedenie dostatočných, logických a zrozumiteľných argumentov reagujúcich na relevantné tvrdenia a námietky strán sporu, vyhodnotenie dokazovania a vysvetlenie prečo prípadne v konaní navrhované dôkazy súd nevykonával. Súdom by mal presvedčivo odôvodniť a vysvetliť aj aplikáciu príslušného právneho predpisu, či ustanovenia z neho na rozhodovanú vec.

43. V prípade odvolacieho rozhodnutia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). Aj v tomto prípade sa však musí odvolací súd v zmysle § 387 ods. 3 CSP v odôvodnení odvolacieho rozhodnutia vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (odvolacími námietkami). Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie (§ 387 ods. 3 CSP). Ak odôvodnenie odvolacieho súdu neobsahuje zrozumiteľnú a presvedčivú argumentáciu k vyššie uvedeným námietkam, nespĺňa atribúty riadneho odôvodnenia, čím porušuje právo na spravodlivý súdny proces.

44. Dovolací súd po preskúmaní dovolaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie, došiel k záveru, že tieto rozhodnutia vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie súdnych rozhodnutí spĺňajú, pričom obe tieto rozhodnutia nemožno vnímať izolovane. Súd prvej inštancie, citujúc príslušné zákonné ustanovenia, ktoré na vec aplikoval, priority vysvetlil teoretické vymedzenie pojmu poctivý zámer s dôrazom na jeho posudzovanie nie mechanicky, ale v závislosti od konkrétnych okolností tohto prípadu, a teda s dôrazom na osobu konkrétneho dlžníka, jeho správanie a jeho možnosti, či schopnosti. Následne, skúmajúc splnenie procesných podmienok konania o zrušenie oddĺženia, konštatoval aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu, následne, venujúc sa naplneniu znakov konania dlžníka s nepoctivým zámerom, zameral sa na posúdenie okolností, z ktorých platobná neschopnosť dlžníka vznikla. Do úvahy vzal jednak okolnosť, že žalovaný bol konateľom a spoločníkom spoločnosti ST OMEGA s.r.o., z dôvodu ktorého posudzoval jeho osobu prísnejšie, na strane druhej však prihliadal na to, že v súčasnosti je žalovaný poberateľom starobného dôchodku. Súd prvej inštancie prihliadal ďalej na tvrdenia žalobcu, ktorými odôvodňoval nepoctivý zámer žalovaného, za súčasného prihliadania na obranu žalovaného spočívajúcu v tvrdení, že v období darovania nehnuteľností v roku 2012 nemohol tušiť o neskôr prijatej právnej úprave o oddĺžení, ktorá mu umožnila oddĺžiť sa v roku 2019. Vo vzťahu k uvedenému súd prvej inštancie v bode 104. rozsudku konštatoval, že obdobie posudzovania správania dlžníka spätne pred podaním návrhu na oddĺženie nie je ohraničené žiadnou zákonnou lehotou, vychádzajúc pritom z právnych záverov uvedených v rozsudkoch najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/35/2022 zo 14. júna 2023 a sp. zn. 4Obdo/44/2022 z 2. augusta 2023, ktoré na vec aplikoval. S prihliadnutím na uvedené, venujúc sa v ďalšom tvrdeným pohnútkam žalovaného, ktoré ho viedli k darovaniu nehnuteľností, ďalej dôvodu, ktorý mal žalovaný na podanie návrhu na oddĺženie, žalobcom tvrdenej nedôveryhodnosti výpovede dcéry žalovaného, finančnej situácii spoločnosti ST OMEGA s.r.o., priebehu exekúcie po vyhlásení konkurzu na majetok žalovaného, súd prvej inštancie konštatoval účelovosť konania jeho osoby pri podaní návrhu na oddĺženie, z ktorého vyvodil záver o nepoctivom konaní žalovaného. Dovolací súd má za to, že súd prvej inštancie starostlivo posúdil všetky okolnosti konkrétnej veci, umožňujúce použitie ustanovenia § 166 g ods. 2 ZoKR a svoj postup svedčiaci v prospech jeho aplikácie jasne a zrozumiteľne vysvetlil.

45. Dovolací súd neidentifikoval ani žiadne nedostatky odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré by boli spôsobilé vyvolať porušenie práva na spravodlivý proces. Tento v odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetlil dôvody, pre ktoré sa s rozsudkom súdu prvej inštancie stotožnil a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj dôvody vlastné, pre ktoré mal za to, že možno skúmať spätne celé obdobie správania sa dlžníka pred podaním návrhu na oddĺžovacie konanie bez obmedzenia, ako aj po jeho podaní, zdôrazniac, že správanie dlžníka je nutné posudzovať vo všetkých súvislostiach s dopadom na záver, z ktorého možno vyvodiť, že úprimnú snahu riešiť svoj dlh (resp. dlhy) voči veriteľovi v medziach svojich schopností a možností, nemal. Odvolací súd, venujúc sa darovacím zmluvám realizovaným žalovaným, jeho postaveniu ako štatutárneho orgánu úverového dlžníka (spoločnosti ST OMEGA s.r.o.) i finančnej situácii tejto spoločnosti, vyhodnotil právne posúdenie veci prvoinštančným súdom spočívajúce v závere o nepoctivom zámere žalovaného, za správne. Dovolací súd zdôrazňuje, že hoci odvolací súd mohol uplatniť postup vyplývajúci z ustanovenia § 387 ods. 2 CSP (viď bod 43. tohto uznesenia), svoje rozhodnutie potvrdzujúce rozsudok prvoinštančného súdu podrobne zdôvodnil, venujúc sa jednotlivo odvolacím námietkam žalovaného (body 55. až 62. odvolacieho rozsudku).

45.1. Konkrétne vo vzťahu k odvolacej argumentácii žalovaného spočívajúcej v námietke o nevykonaní dokazovania pripojením spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 2R/1/2015, odvolací súd dostatočne vysvetlil, z akého dôvodu sa stotožnil s postupom prvoinštančného súdu, ktorý navrhnutý dôkaz nevykonával (bod 62. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Odvolací súd zdôraznil, že odkaz na celý súdny spis nepostačuje, ale je potrebné označiť konkrétny listinný dôkaz, ktorý sa navrhuje vykonať; zdôraznil tiež, že žalovaný ako štatutárny orgán úverového dlžníka má k obsahu spisu prístup, a teda mal možnosť predložiť konkrétne listiny aj sám. Dodal, že navrhované dokazovanie považuje napriek tomu za neúčelné a nadbytočné, keďže konkurzné konanie na úverového dlžníka stále prebieha, teda sa nedá ustáliť v akej výške bude speňažená konkurzná podstata úpadcu a v akom rozsahu dôjde k uspokojeniu prihlásených konkurzných veriteľov, vrátane žalobcu.

45.2. K námietke, že sa odvolací súd dostatočne nevysporiadal s argumentáciu žalovaného týkajúcou sa nepreskúmateľnosti odsekov 105. a 108. rozhodnutia súdu prvej inštancie, dovolací súd uvádza, že touto odvolacou námietkou sa odvolací súd zaoberal v bode 59. odôvodnenia svojho rozsudku; konkrétne vo vzťahu k odôvodneniu súdu prvej inštancie v znení „A teda musel počítat' aj s opernou divou, že nejakú časť pohľadávky uplatnenej v rozhodcovskom konaní bude musieť zaplatiť.“ (bod 105. prvoinštančného rozsudku), ďalej v znení „....nakoľko jeho obranu a následne smerovala k na sa aktívnej legitimácii žalobcu v tomto konaní.“ (bod 108. prvoinštančného rozsudku), odvolací súd ustálil, že ide o chyby v písaní, keď z bodu 105. prvoinštančného rozsudku vyplýva konkrétna časť odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/253/2004 (ktorého znenie je súčasťou spisu) a z bodu 108. vyplýva vyhodnotenie obrany žalovaného ako snahy o úspech v spore s poukazom na námietky nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu v konaní. Tieto chyby v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie podľa dovolacieho súdu nespôsobili nepreskúmateľnosť rozsudku ako celku, pričom odvolací súd k uvedenému uviedol svoje stanovisko zrozumiteľne. Navyiac, zrejme chyby v písaní i počítaní, nielen v záhlaví a výroku rozsudku, ale i v odôvodnení súd môže v rozhodnutí opraviť kedykoľvek (§ 224 CSP).

45.3. Napokon vo vzťahu k námietke žalovaného spočívajúcej v tvrdení, že z napadnutého rozhodnutia nie je zjavné, ako odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný nepreukázal, že by mal úprimnú snahu svoj záväzok riešiť, keďže čiastočné plnenie pre žalobcu ako veriteľa bolo realizované až hrozbou straty vlastníckeho práva v dôsledku exekúcie, dovolací súd - posudzujúc odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v celom jeho kontexte - zistil, že odvolací súd odôvodnil právny záver o nepreukázaní úprimnej snahy žalovaného riešiť svoj záväzok s poukazom na ustanovenie § 166g ods. 1 ZoKR, upravujúce podmienky preukázania poctivého zámeru, súčasne s poukazom na ustanovenie § 166g ods. 2 ZoKR, obsahujúce (demonštratívny) výpočet nepoctivého zámeru. K uvedenému záveru dospel odvolací súd na základe skutkového stavu zisteného v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré, ako uviedol, považoval za správne.

46. Zhrnúc vyššie uvedené má dovolací súd za to, že žalovanému bola v prejednávacom prípade obrana jeho práv a oprávnených záujmov v rámci odvolacieho konania, ale aj prvoinštančného konania, bezpochyby umožnená a s jeho odvolacími námietkami sa odvolací súd riadne vysporiadal. Odvolací súd sa rozsiahlo vysporiadal s dôvodmi smerujúcimi k posúdeniu poctivosti, resp. nepoctivosti zámeru žalovaného, súčasne dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje dostatočnú argumentáciu k relevantným odvolacím námietkam žalovaného, preto ho nie je možné považovať za nedostatočne odôvodnené či arbitrárne. Dovolací súd zdôrazňuje, že konania pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011), preto odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania. Dovolací súd napokon, súladne s judikatúrou ústavného súdu pripomína, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej nedôvodnosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu/súdov (napr. I. ÚS 188/06). Nemožno totiž stotožňovať právo na súdnu ochranu s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd

nemusi rozhodovat' v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (sp. zn. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

47. Nad rámec vyššie uvedeného dovolací súd dodáva, že pri posudzovaní nepoctivého zámeru je potrebné sa sústrediť predovšetkým na ekonomické správanie sa dlžníka, a to pred podaním návrhu na oddľžovacie konanie, ako aj po jeho podaní. Rozhodujúce je skutkové tvrdenie žalobcu - vymedzenie konkrétneho správania sa žalovaného dlžníka v žalobe o zrušenie oddľženia. Pri posudzovaní veriteľom namietaného správania sa dlžníka súd posúdi, či žalobcom namietnuté správanie dlžníka možno vyhodnotiť tak, že sa úmyselne privodil do platobnej neschopnosti, či cielene vyvolal svoju nemajetnosť alebo si z nebanlivosti privodil zadľženie, a tak uhradiť dlh veriteľa nechcel alebo nemohol. Ako vyplýva z obsahu spisu, súd v posudzovanom prípade správanie žalovaného hodnotil vo svetle všetkých zistených okolností a posudzoval účel takéhoto správania sa žalovaného so záverom o jeho nepoctivom zámere. Správnosť jeho právneho záveru o danej rozhodujúcej skutočnosti, však dovolací súd nepreskúmava, pretože nesprávne právne posúdenie veci je možné v dovolacom konaní preskúmavať len na základe prípustného dovolania podaného z dôvodu § 421 ods. 1 CSP, ktorý však žalobca v dovolaní neuplatnil.

48. Reagujúc osobitne na námietku dovolateľa ohľadne procesu dokazovania a zistených skutkových okolností, ku ktorým dospeli konajúce súdy a z posúdenia ktorých vychádzali pri právnom posúdení veci (keď žalovaný namietol napr. nepripojenie súdneho spisu 2R/1/2015, nesprávne posúdenie, resp. vyhodnotenie jeho úprimnej snahy svoj záväzok riešiť), považuje dovolací súd za potrebné zdôrazniť, že v prípade namietanej neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Uvedené znamená, že dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmavať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní súd nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho ustálil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018). Dovolací súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu zo 14. októbra 2020 sp. zn. 9Cdo/209/2020, v zmysle ktorého (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS/465/2017) k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti.

49. Rovnako pre úplnosť vo vzťahu k bodu 62. odôvodnenia odvolacieho súdu, v ktorom nevykonanie žalovaným navrhnutého dôkazu odôvodnil hospodárnosťou konania, dovolací súd zdôrazňuje, že princíp hospodárnosti konania predstavuje jeden zo základných princípov zakotvených v Civilnom sporovom poriadku ako základnom procesnom predpise a je jedným z kľúčových ústavnoprávnych princípov riadneho fungovania justície. Podľa Čl. 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Zmyslom tohto inštitútu je tzv. procesná ekonómia spočívajúca v efektívnom smerovaní konania k rýchlemu a spravodlivému rozhodnutiu vo veci samej. Stanovisko odvolacieho súdu k námietke o nevykonaní dokazovania označeným súdnym spisom (viď bod 45.1. toho odôvodnenia) uvedené v napadnutom rozhodnutí je podľa dovolacieho súdu zrozumiteľné a zodpovedá pravidlám navrhovania a vykonávania dôkazov v súdnom konaní (kedy sa v procese dokazovania vyžaduje už vyššia aktivita strán sporu, ako to bolo podľa predchádzajúceho procesného kódexu), pričom postupom oboch súdov nižšej inštancie v procese

dokazovania nedošlo k porušeniu spravodlivého súdneho procesu.

50. Napokon reagujúc aj na námietku žalovaného, že odvolací súd nedostatočne vysvetlil tvrdenú nepreskúmateľnosť prvoinštančného rozsudku v bodoch 105. a 108., dovolací súd uvádza, že aj prípadná nezrozumiteľnosť odsekov (alebo časti odsekov, keď napr. namiesto „...alternatívou...“ súd uviedol „...opernou divou...“), nezakladá nezrozumiteľnosť odôvodnenia ako celku, pokiaľ dôvody právnych záverov súdu sú zrejmé z kontextu celého rozhodnutia súdu.

51. V závere vo vzťahu k podaniu žalovaného zo dňa 4. augusta 2025, doručeného dovolaciemu súdu cestou jeho právneho zástupcu, v prílohe ktorého zaslal rozsudok Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho, potvrdzujúci rozsudok prvoinštančného Okresného súdu Prešov o zamietnutí žaloby žalobcu o zrušenie oddĺženia X. M. pre nepoctivý zámer (ktorými rozhodnutiami dôvodí v prospech dovolania žalovaného), dovolací súd zdôrazňuje, že v tu prejednávanom spore a spore prejednávanom v konaní týkajúcom sa X. M., nejde o totožné subjekty (T. L. - X. M.), pričom poctivý zámer T. L. sa posudzoval na základe skutkového stavu ustáleného v tomto konaní, najmä s prihliadnutím na hodnotu ním prevádzaných nehnuteľností, čo konštatoval samotný odvolací súd v bode 65. odvolacieho rozsudku vydaného v konaní týkajúcom sa X. M.. Navyše, nesprávne právne posúdenie veci by žalovaný v tomto konaní mohol namietať len na základe dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, ktorý dovolací dôvod ale dovolateľ neuplatnil.

52. S poukazom na všetky vyššie konštatované skutočnosti dovolací súd uzatvára, že v danom prípade postupom odvolacieho súdu nedošlo k vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. V preskúmvanej veci tak nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto dovolací súd dovolanie žalovaného v zmysle ustanovenia § 447 písm. c) CSP odmietol bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

53. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd priznal voči žalovanému náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

54. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.